

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlj.
45 D, mesečno 15 D; za

Licejska knjižnica

30 D, za pol leta 90 D, za četrt leta
210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 14. avgusta 1923.

ŠTEV. 94.

Ob svečani otvoritvi industrijsko-obrtne vzorčne izložbe v Mariboru.

Maribor, dne 13. avgusta 1923.

Pod sijajem Najvišjega pokroviteljstva in v nestrpnem pričakovanju obiska Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. se na praznik dne 15. avgusta ob 10. dopoldne svečano odpre mariborska razstava — prva te vrste na slovenskem štajersju.

Velik zgodovinski dogodek je to za našo severno obmejno postojanko in pomemben je ta dogodek tudi za zgodovino naše slovenske industrije in obrti. Tisoči od vseh strani naše in sosednjih držav pohiteli v teh dneh tja v prelepo mesto ob Dravi na vznožju pragorja lesa bogatega Pohorja in na južnem obronku vinorodnih Slovenskih goric. Se predno si ogledamo razstavo, se nam pa zdi potrebno, da se vsaj površno seznanimo z

ZGODOVINO POSTANKA MARIBORA.

V primeru z drugimi štajerskimi mesti n. pr. s Celjem, Ptujem, je Maribor brez spomenikov prehistorične dobe. Temu je kriva ravno čista naravna lega mesta, ki mu je šele začetkom srednjega veka nudila možnost postanka in ki mu je namesto predzgodovinske brezposelnosti podarila vse pogoje, da se more razvijati šele v novejši dobi, a to do največjega industrijskega mesta v naši ožji domovini. Tam, kjer stoji danes Maribor, si je v stari zgodovinski dobi od našega Korotana prodirajoča Drava preko pečevja na vznožju Pohorja in Kozjaka šele ustvarila lastno pot na prostrano Dravsko polje. In sicer je ravno današnji levi breg, na katerem stoji novi del mesta, povzročal Dravi največ preglavic. Te sledi lahko opazimo, ako stojimo na razglednem parobku Nemške Kalvarije ali na »Piramidi«, kjer je v »Burg an der March« (pozneje Marchburg) stala zibel današnjega Maribora. Se izrazitejša pa vidimo te spomine raz vrh Meljskega hriba, tega spomenika izza dobe zadnjega zaliva Panonskega morja, na katerega dnu se je šele v 9. — 10. stoletju razvila prva naselbina poznejšega mesta. Zato pa je desni breg

na jugovzhodnem vznožju Pohorja (približno na kraju današnje Betnave) poznal tudi rimsko dobo. Višje na rebrih Pohorja pa je že pred Rimljani stala važna ilirska trdnjava »Postela«. Torej si je Drava ob tej strani že davno preje prodrila svojo pot proti Ptuju in potisnjena na obronke Kozjaka in ob zapadni del Slovenskih goric, je šele po osvojitvi vznožja Meljskega hriba kot zadnje največje ovire, spustivši se v nižjo strugo, svoje prejšnje »bojno polje« prepustila prvi človeški naselbini. Znano je še iz novejših dob, da so morali razstreljevati iz Drave štrleče pečevje v smeri gornjega dela mesta.

Tako približno je priroda sama skrbela, da je Maribor stopil v zgodovino važnih mest šele tedaj, ko so sosednja mesta iz nje že izstopala.

GOSPODARSKA VAŽNOST MARIBORA ZA JUGOSLAVIJO.

Prirodna sila in ugodna lega je ustvarila tudi več drugih pogojev za uspešni razvoj mesta. Predvsem pride v poštev zgraditev južne železnice. Se pred Dunajem je spoznal Berlin v tedaj še neznanem Mariboru veliko važnost kot prehodno točko za svoje, proti Adriji gravitirajoče gospodarske interese in s temi v zvezi tudi za svoja nacionalna ekspanzivna stremjenja. Za Gradec je bil Maribor samo važna nacionalna postojanka. V gospodarskem, posebno v trgovskem oziru, mu je bil Maribor neprijetna konkurenca. Bolj oddaljeni Dunaj se je od Berlina naučil ceniti gospodarsko važnost Maribora. Tako se pojasni na videz čudno nasprotje: dočim se je po otvoritvi južne železnice pričela lepo razvijati današnja nemška veleindustrija s podporo Dunaja, se isti Maribor v kljub vsem ugodnim pogojem trgovsko ni mogel razviti. Posebno se je to opazilo pri manufakturni trgovini — komaj tri večje trdke, dočim jih imamo danes že blizu 10.

Nadaljni ugodni pogoji za razvoj mesta: pragorno Pohorje s svojimi

granitnimi skladi, ki so dali življenje nekdanji steklarski obrti (glažute), bogati zakladi lesa, s katerimi se ponša tudi nasprotni Kozjak, vinorodne in sadja bogate Slovenske gorice, rodovitno Dravsko polje in mogočna vodna sila, izrabljena v največjo električno centralo na Fali. In potem — kar so ugotovili šele inozemci: dobra delavna moč, ki se v kratkem času lahko prilepi vsaki industriji in obrti. Krona nad vsemi temi važnimi gospodarskimi pogoji pa je, kakor rečeno, križišče južne železnice na vse štiri velove; najznamenitejša je seveda zveza med daljnim severom in jugom. Na gravitacijo celega ozemlja, zlasti po prevratu pa mnogo vplivajo razne višje inštanice državnih oblasti, posebno v trgovskem oziru pa največ pogoji obmejnega mesta. Izkušnje same potrjujejo dejstvo, da bi se Maribor vključil zgoraj omenjenim ugodnim pogojem še dolgo ne bil razvil dalje, ako bi bil ostal pod Avstrijo. Ako ne drugi, bi za to že skrbel Gradec. Kar je že sedaj novega življenja v industriji, trgovini in obrti, se ima Maribor zahvaliti edino le usodi prevrata. Najboljše spričevalo za njegovo veliko gospodarsko važnost in za njegovo sposobnost za razvoj velikega industrijskega mesta je inozemski kapital, ki se je takoj po prevratu začel naseljevati v Mariboru.

Kako se je naša domača industrija in obrt razvila tekom dobrih treh let, to spričevalo nam nudi letošnja razstava. Ne sicer v celoti, ker je prvič zastopan le en del naše mlade industrije in obrti in drugič, ker je se ta vzorčna izložba ni omejevala zgolj na Maribor. Vendar bodi merodajno golo dejstvo, da se je ožji krog industrije in male obrti v kljub splošno znanim, silno neugodnim razmeram sploh ožunačil izvršiti zanj težko, a častno nalogo.

ČAST NAŠI SLOVENSKI OBRTI!

Pravzaprav je to krasno, z velikim trudom in žrtvami, res iz nič ustvarjeno delo zasluga »Slovenskega obrtnega društva«. Slovenski obrtnik v Mariboru je bil prvi, ki se je sredi burnih dni prevrata, ko je drugod vladalo brezdolje, zavedal svojega poklica. Čim so se za silo uredile razmere in so se strnile vrste

zavednih zastopnikov slovenske obrti, si je »Slovensko obrtno društvo«, na čelu mu g. Novak in njegova desna roka, neumorno delujoči tajnik g. Kenda, že leta 1921 omislilo prvo obrtno razstavo samo za Maribor. To je bila previdna taktika, prve poskusne mobilizacije slovenske obrti, ki se je dobro obnesla!

Prvi uspeh je rodil že naslednje leto drugega v večjem obsegu: Pokrajinska obrtna razstava, kjer je bila že bogato zastopana tudi večja industrija. Na temelju moralnega uspeha te razstave se je zgradil, to pot že na inicijativno znanega zastopnika veleindustrije g. generalnega ravnatelja »Drave« Križniča, ob sodelovanju prej omenjenega tajnika, velikopotezen načrt: Industrijsko-obrtne vzorčne izložbe, združene z vrtnarsko, vinsko, umetniško in gradbeno razstavo.

Ta ideja je našla na seji domačih industrijecev in obrtnikov iz celega okrožja dne 10. aprila splošno odobrenje. Prešlo se je takoj na delo. Z izrecnim namenom, da ne škodujejo velesemu v Ljubljani, so določili za razstavo najprimernejši čas, t. j. od 15. — 26. avgusta. Z ozirom na Ljubljano so šli en korak dalje in ustanovili poseben odsek, ki ima nalogo preskrbeti razstavljalcem tudi ljubljanskega velesajma prevoz v direktnih vagonih naravnost na sejmišče v Ljubljano.

Ogromno delo je prevzel glavni širši odbor, broječ blizu 100 članov iz celega okrožja. Glavna uprava pa se omeji na 22 zastopnikov ožjega odbora, kateremu načeljuje g. Križnič, namestnik g. dr. Pipuš, tajnik g. Kenda, glavni blaginjak g. Bureš.

S temi kratko očrtanimi obrisi naj bo zaključena tudi zgodovina rojstva te razstave.

NAMEN RAZSTAVE.

Prireditelji hočejo tudi širšemu svetu pokazati, do kake višine se je povzpela v prvi vrsti naša domača industrija in obrt tekom par let in to ne samo kljub vsem težkostem, ki so združene s splošno denarno krizo, ampak tudi kljub vsej brezbriznosti s strani tistih faktorjev, ki bi morali ravno to svojo najvažnejšo obmejno postojanko negovati kot punčico v svojem očesu. To

Dr. R. Marn:

Po našem morju.

I.

Meseca maja t. l. je priredilo »Društvo za promet stranaca v Zagrebu« poučnozabavno potovanje za gospodarske kroge po jadranskem morju. Namen potovanja je bil predvsem ta, da se v prvi vrsti pokaže vsem onim domačinom, ki so jim inozemske naravne krasote bolj znane nego domače, lepoto našega morja in naravne krasote Dalmacije, v drugi vrsti se je hotelo naše gospodarske faktorje, zlasti predstavnike bank in veleindustrij zainteresirati za velika naravna bogastva Dalmacije, ki pa žal še niso izkoriščana, oziroma le v mali meri. Potovanja se je udeležilo na povabilo društva tudi sedem inozemskih konzulov, da se tudi tem pokaže, kaj nudi Jugoslavija s svojim morjem in lepo Dalmacijo tako v naravnih krasotah, kakor v zgodovinskoumetnem oziru tujskemu prometu. Dalje se je nudila izletnikom

tudi prilika, da si ogledajo industrijo Dalmacije in da lahko sklepajo, oziroma obnove vsled vojne prekinjene trgovske zveze. Lep namen potovanja se je v vsakem oziru dosegel in je omenjenemu društvu le čestitati na uspehih. Glavno zaslugo za potovanje ima pa predsednik društva g. Milan Milič, ki je bil — sam Dalmatinec-Dubrovčan — inicijator in vodja izleta — vodja, kakor bi boljšega ne mogli imeti.

Društvo je povabilo tudi slovenske gospodarske kroge in odzvalo se je 21 Slovencev, zastopnikov bank, industriji in veletrgovci. — Lahko rečem, da ni bilo nikomur žal, da se je udeležil potovanja, ki nam je nudilo v vsakem oziru več kakor smo pričakovali. Potovanje, ki je trajalo štirinajst dni, vsaj približno opisati je nemogoče, ker bi zavzelo celo knjigo, omejim se le na glavne vtise, da bo dana nekaka celotna, toda splošna slika o njem.

Slovenci smo se pridružili hrvatskim izletnikom v Karlovcu in v najlepšem vremenu nas je brzec ponel po divnem Gorskem Kotarju

mimo planinskih letovišč Delnic in Skrada do Plaz, odkoder se nam je nudil veličasten pogled na naše Jadransko morje, na tužno Istro, otok Krk, Kraljevico in Bakarski zaliv. Vlak se je od tu spuščal v mnogih serpentinah proti morju in kmalu smo dosegli postajo Bakar, kjer so drugi potniki izstopili, dočim je stroj naše vagonne povlekel še do prihodnje postaje Sv. Kuzma, odkoder je trnjeva pot v Bakar samo malo bližja. Zastopniki »Trgovskega združenja v Bakru« so nam preskrbeli vozove in avtomobile in nas po prašni in slabi cesti spravili v Bakar, oziroma na obalo, kjer nas je čakal lep parnik Jadranske plovitbe »Salona«.

Radovedni smo bili na svoje stalno bivališče za dalj časa. Zunanost »Salone«, ki je belo prepleškana, nam je ugajala in tudi notranost in uprava nam je bila po volji. Pozneje se je izkazalo, da mnogi niso bili zadovoljni s spalnimi kabinami, ker so bile te premajhne, toda vse drugo je bilo na parniku nad vse jako udobno in tudi hrana izborna ter

zelo obilna. Ker je bilo ves čas potovanja lepo vreme, se tudi ta nedostatek ni toliko občutil, kajti vse življenje se je koncentriralo na krovu in pri obedih v obeh salonih. Ker je bilo za telo dobro preskrbljeno, za duševne vžitke pa še bolj, je celo pot vladalo pri vseh udeležencih najboljšo razpoloženje, kar moram poudariti še posebej.

Prva večerja na parniku nas je površno seznanila, kolikor je bilo mogoče pri osemdesetih izletnikih in tudi prvo noč sem tudi jaz vsaj izbornu spal. Precej zgodaj jutraj smo odpuli iz Bakra in po res lepem Bakarskem zalivu ven na odprto morje. Na levi strani nas je pozdravila Kraljevica in lepo brodograjske, ki pa sedaj radi pomankanja dela skoro počiva. Parnik brzo plove v prelivu med obalo in otokom Krkom, da skoro ugledamo naše najmodernejšo morskotoletovišče Cirkvenico z lepim kopališčem in senčnato obaljo. Plovemo mimo, kakor tudi mimo Sela in Novija in pristanemo pod visokim Vratnikom v Senju. (Dalje sledi.)

slednje velja seveda za industrijo in obrt na Štajerskem sploh. Zato pa zaslopniki naše industrije in obrti ob tej priliki lahko rečejo: kar Vam nudimo, vse je delo naših rok in naših žuljev brez vsake tuje podpore.

Namen te razstave pa je tudi, da spoznamo vrzeli ter jih skušamo izpopolniti ter si nanovo vsvariti tudi one panoge, ki pri nas niso še zastopane. V to slednjo svrhu zna zelo dobro služiti kontrola med domačo in vnanjo industrijo oz. obrtjo.

Seveda je s prireditvijo združen tudi namen medsebojnega spoznanja trgovskih zvez in zvez z naročniki iz naših in vnanjih krajev.

RAZSTAVNI PROSTOR.

Štreljaj od glavnega kolodvora ob Cankarjevi in Razlogovi ulici stoji monumentalno poslopje deklishe meščanske šole. V 37 dvoranah se obiskovalcu nudi najvažnejši del razstave. V pritličju se nahaja pisarna uprave. Na dvorišču, kjer je prostor za težko industrijo, se nahaja telovadnica, ki je tudi določena za razstavo. — Preko par stopnic smo na divnem vrtu Dijaškega doma. Tu je mali raj paviljonov in vrtnarstva. Zopet par stopnic navzdol, smo na zaprti Prešernovi ulici, določeni za gradbeno razstavo. — Ob južnem izhodu ulice je velik slavnosten vhod, predstavljajoč starodavna grajska vrata. — Tu je drugi vhod, prvi se nahaja v Cankarjevi ulici pri glavnem vhodu v šolo. Desno ob tem slavnostnem vhodu se nahaja vhod v Götzovo dvorano, katere prostor je postal potreben šele v zadnjem trenotku, ko so razstavljalci zvedeli za Najvišjo naklonjenost vzorčni izložbi. — Tako znaša ploskev razstavišča blizu 50.000 m².

RAZDELITEV VZORCNE IZLOŽBE.

Razstava se deli v objekte A—C. Objekt A deklishe meščanska šola, B dvorišče, vrt s 17 paviljoni in Prešernova ulica, C Götzova dvorana.

Razstavnih oddelkov je 14. Posebej pa so še (sicer samostojni) vajeniški, vrtnarski, vinarski, umetniški in gradbeni oddelek.

Razstavljalcev je nad 300

POSEBNE STROKE:

Kovinarstvo, težka industrija, elektrotehnika, poljedelski stroji, sloveči mariborski koflariji, lesnoobdel-

ovalna panoga, vrtnarstvo in gradbeni stroka. Kot nova industrija v Mariboru se pojavi plufovina.

Ob otvoritvi in po pregledu cele izložbe se hočemo s tem odstavkom seveda še posebej pečati. Tedaj najdemo še marsikatero nepričakovano novost.

Ob tej priliki opozarjamo vse naše vnanje, posebej pa še naše mariborske čitatelje, da se hočemo v prihodnjih številkah posebno zanimati za poznanje industrije in obrti v Mariboru, tako da bodo čitatelji ob sklepu popisa imeli pred seboj kolikor možno natančno statistiko ne le o industriji in obrti v ožjem, nego tudi v splošnem pomenu. Danes v celnem Mariboru najbrže ni enega človeka, ki bi mogel nuditi natančne podatke o celoti — umevno, ker se je mesto v tem oziru, — kar je le razveseljivo, preveč razvilo in se na statistiko v celoti doslej ni mislilo. Tak celotno statističen pregled poslane velikega pomena ne le v lokalnem interesu Maribora, nego za celo našo trgovino. Iz tega pregleda bodo črpali informacije tudi vnanji interesenti, ki že imajo ali si šele želijo zvez z Mariborom in interesenti, ki se nameravajo naseliti v Maribor ali sploh v njegovo okolišje. Marsikdo interesentov misli, da bo prišel tja z novostjo, uvidel pa bo iz naše statistike, da je dotična stroka med tem že zastopana, morda še preveč. Seveda se bo tudi nasprotno pokazalo, katere stroka ali sploh še ni, ali pa je še premalo zastopana.

Marsikdo v drugih mestih bo iz dobrih in slabih vzgledov mariborskega trga iz naših poročil črpal nauk, opomin, bodrilo tudi za razmere na njegovem trgu.

Kratkomalo, ta naša statistika ne zasleduje namena služiti le lokalnim, marveč tudi splošnim interesom zdrave solidne trgovine, male obrti in velike industrije.

Zato pa je priporočljivo, da si prijatelji in čitatelji našega lista v teh dneh osebno ogledajo Maribor in njegovo razstavo.

Da bo naše statistično delo popolno, bomo zelo hvaležni, ako vnanji obiskovalci svoje vlise o razstavi iz Maribora sploh, zlasti pa o nedostatkih, ki jih opazijo, sporoče osebno ali pismeno našemu posebnemu za ta poročila poverjenemu soizvedniku. Naslov na Maribor, Rotovski trg 1.

Dr. R. Pipuš:

Bodočnost Maribora.

Gospodarski položaj Maribora je v Avstriji ovirala konkurenca Gradca in njegova politična odvisnost od Gradca. V Jugoslaviji Maribor tudi ni našel posebne naklonjenosti pri državni upravi. Po ustavi mora postati Maribor sedež pokrajinske uprave in bo na ta način postal politično neodvisen, kar bo brez dvoma tudi mogočno povzdignilo njegov gospodarski razvoj. Vendar pa so in ostanejo za Maribor glavni pogoji novega gospodarskega procveta, torej tudi nove boljše bodočnosti, njegova naravna lega in naravni zakladi njegove okolice.

Skoraj neizčrpna je vodna sila Drave. Na njej se je v bližini Maribora tekoma vojne postavila elektrarna na Fali, kjer se je naložilo okroglo 22.000.000 švicarskih frankov. Elektrarna proizvaja okroglo 30.000 konjskih sil. Do sedaj je komaj polovica te energije izkoriščena. Med odjemalci električne sile je mariborska občina sama, ki potrebuje tačas okroglo 2.000 konjskih sil. Ker dobiva Maribor od elektrarne na Fali električno silo pod izjemno ugodnimi pogoji, oddaja občina mariborska tudi svojim odjemalcem, v prvi vrsti industriji v Mariboru, električno silo pod ugodnimi pogoji. Kakšno ugodnost pomeni električna sila za industrijo, sledi iz tega, da bode v kratkem dograjen električni dolinovod od Fale do Trbovelj, ki bode z elektriko preskrboval industrijo na Zidanem mostu, v Hrasniku in celo v Trbovljah,

torej v teh bogatih skladiščih prvovrstnega rujavlega premoga. Električna sila, ki jo danes proizvaja elektrarna na Fali, še torej davno ni izčrpljena. Vendar pa je pripravljeno že več načrtov za nove elektrarne na Dravi.

Elektrarna na Fali sama ima že koncesijo za novo elektrarno pri Sv. Ožbaldnu na Dravi, ki ufegega dati 40.000 konjskih sil. Mariborska občina ima pripravljene načrte za elektrarno na Felberjevem otoku tik nad mestom. Tudi od te naprave se pričakuje 30.000 konjskih sil. Namisljena pa sta še 2 načrta elektrarn na Dravi, prvi med Mariborom in Plujem, drugi nižje Pluja. Ni dvoma, da se bodo ti načrti tekom let uresničili po vrsti, kakor bode izčrpljena zmožnost že obstoječih elektrarn. Da se pa izčrpi zmožnost vseh teh elektrarn, za to bode treba še mnogo novih industrijskih in obrtnih podjetij. Maribor se nahaja v središču med temi mogočnimi elektrarnami, ki deloma že delujejo, deloma pa ufegega nastati tekom nekaterih let. Kakor povsod, tako bode tudi tukaj cenena sila, ki je na razpolaganje, brez dvoma privabila potreben kapital pa tudi sposobne podjetnike.

V najbližji okolici Maribora se sicer ne dobiva premog. Vendar se Mariboru tudi za premog ni bati, ker ga je v daljši okolici Maribora povsod zadosti. Prevalje, Velenje, Zabukeye, Hrašnik, Trbovlje, Podlož, Ključarovci, Krapina, Golubovac so

najvažnejša skladišča premoga v Jugoslaviji v daljni okolici Maribora. Poleg njih je še mnogo drugih manjših. Razun tega so blizu Maribora tudi mogočna skladišča premoga na Zelenem travniku in v Köfflachu v Avstriji. Ker je pa tukaj dovolj vodne sile, mariborska industrija v doglednem času ne bo več odvisna od premogovnikov.

Zelo važni za gospodarski procvit vsega okraja so naravni zakladi njegove okolice. Pohorje in Kozjak nudita ogromne množine lesa, ki so vzbudile že mnogo lesnih industrij in jih bodo vzbudile brez dvoma še veliko več. Posebno živahna pa je trgovina z lesom v Mariboru in bližnji okolici. Velike množine prvovrstnega vina, ki se prideluje v mariborski okolici in silno razvito sadjarstvo v Mariboru in okolici dajo za služka mnogoštevilnim podjetnim trgovcem. Tudi na tem polju je pričakovati še velikega gospodarskega razvoja.

Poleg naravnih zakladov igrajo za razvoj industrije zlasti pa za razvoj trgovine največjo vlogo prometna sredstva. V Mariboru prekorači Dravo državna cesta Dunaj — Trst, ki ima sedaj meddržavni pomen. Še večjega pomena za razvoj Maribora je, da prekorači Dravo tukaj tudi ena najvažnejših železniških prog srednje Evrope, to je glavna proga južne železnice. Ta proga se tukaj križa z drugačno važno progjo, ki veže ogrsko podonavje z Alpami in zapadnimi deželami. Drava sama je tudi važno prometno sredstvo. Po njej se prevaža mnogo lesa. V državni proračun je že postavljena večja svota za uravnavo njene struge. Kadar bo struga uravnana od Maribora do Ljubljan, bo Maribor tudi važno pristanišče za parnike.

Železno omrežje pa bo treba še izpopolniti. Nujno potrebna je železnica iz Maribora čez Slovenske Gorice do Ljutomerja in Murske Sobotice, ki bi izpopolnila mednarodno važno progjo med Bratislavo na eni strani ter Mariborom, Ljubljano in Trstom na drugi strani. Kakor hitro se Varaždin zveže s Koprivnico, dobi Maribor novo neposredno zvezo z Novim Sadom, Osjemkom, Beogradom in Subotico. Treba bo tudi iskati neposredne zveze med Mariborom in Zagrebom, morda v smeri Pragersko — Rogatec — Krapina — Zaprešić.

Primanjuje pa za gospodarski razvoj Maribora razumevanje od strani javnega mnenja. Za gospodarska vprašanja pri nas ne kažejo zadostnega razumevanja niti politično novinarstvo, niti politične stranke, niti upravna in zakonodajna oblastva. Najbolj priljubljen predmet, o katerem pri nas politiki — demagogi v občinskih dvorani, v skupščini in na shodih mlajši pred svojimi volilci, to je kapital. Upravna in zakonodajna oblastva kar tekmujejo med seboj, da bi z neznosnimi bremenmi ubila vsako podjetje in pregnala kapital. Ti činitelji, po vojni navdahnjeni komunizma, ne uvidijo, da ja kapital tista veja, na kateri sedijo, in da bodo oni prvi ležali v luži, ako odsekajo to vejo. Ti faktorji ne razumejo, da spravlja podjetnik v nevarnost ne samo svoj mir, vse svoje premoženje in celo svojo eksistenco, ampak tudi mir blagostanje in eksistenco cele svoje rodbine. Nobeno narodno gospodarstvo pa menda ne potrebuje tako nujno kapitala, kakor ravno jugoslovansko, ki se šele začne razvijati.

TRBOVELJSKI PREMAG IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana

Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

Cene življenjskih potrebščin v Jugoslaviji.

Koncem meseca julija 1923 so bile v različnih mestih naše države sledeče cene za življenjske potrebščine: Goveje meso: v Zagrebu 20 — 26, Beogradu 14—20, Ljubljani 17—26, Sarajevu 12—14, Novem Sadu 20—24, Subotici 20—21, Varaždinu 21—22.50, Mariboru 18—25, Celju 23—27; Telutina: v Zagrebu 20—24, Beogradu 16—22, Ljubljani 17—26, Sarajevu 12 do 24, Novem Sadu 24—26, Subotici 22—23, Varaždinu 18.50, Mariboru 20 do 25; Svinjsko meso: v Zagrebu 29—32, Beogradu 28—30, Ljubljani 30—35, Sarajevu 25, Novem Sadu 28 do 30, Subotici 25—26, Varaždinu 30, Mariboru 35—40, Celju 28—30; Špeh: v Zagrebu 32—32.50, Beogradu 34—38, Ljubljani 35—37, Novem Sadu 34—35, Subotici 39, Varaždinu 37, Mariboru 39 do 40, Celju 38—42; Mast: v Zagrebu 35—38, Beogradu 36—40, Ljubljani 30, Subotici 39, Varaždinu 42, Mariboru 37.50, Celju 42; Salo: v Zagrebu 31 do 40, Beogradu 34—38, Ljubljani 40 do 43, Sarajevu 44, Novem Sadu 36—38, Subotici 40, Celju 36—55; Mleko: v Zagrebu 3—4, Ljubljani 3.75, Beogradu 4.50—5, Sarajevu 4—5, Novem Sadu 3.50—4, Subotici 2—3, Varaždinu 3—6, Mariboru 3—5, Celju 3.75—4; Jajca: v Zagrebu 1—1.50, Beogradu 1—1.50, Ljubljani 1.25—1.50, Sarajevu 1—1.25, Novem Sadu 1.25—1.50, Subotici 1 do 1.50, Varaždinu 1—1.50, Mariboru 1.25 do 1.50, Celju 1.25—1.50; Grah, sveži: v Zagrebu 3—7, Beogradu 3—5, Ljubljani 4—5, Sarajevu 4—5, Novem Sadu 6—7, Subotici 5—6, Varaždinu 3—6, Mariboru 3—4, Celju 5—7; Paradizniki: v Zagrebu 4—7, Beogradu 2.50—4, Ljubljani 5—6, Sarajevu 3—4, Varaždinu 10—12, Mariboru 5—8; Zelje: v Zagrebu 3—4, Beogradu 2.50—4, Ljubljani 3.50—4, Sarajevu 4, Novem Sadu 3—5, Subotici 6—10, Varaždinu 4—6, Mariboru 4—8, Celju 7.50; Špinacea: v Zagrebu 4—5, Beogradu 10—12, Ljubljani 8—9, Novem Sadu 5; Jabolka: v Zagrebu 4—7, Beogradu 3—10, Ljubljani 5 do 14, Subotici 3—6, Varaždinu 4—5, Mariboru 10; Hruške: v Zagrebu 4—7.50, Beogradu 4—12, Ljubljani 6 do 18, Subotici 2—5, Varaždinu 2—4, Celju 5; Slive: v Zagrebu 6, Beogradu 8—12, Subotici 2—4, Varaždinu 10, Mariboru 8—12; Grozdje: v Zagrebu 20—30, Beogradu 12—20, Subotici 15—20; Krompir: v Zagrebu 1.50—2, Beogradu 3—5, Ljubljani 1.25 do 1.75, Subotici 1.50—3 Sarajevu 2—3, Novem Sadu 3—3.50, Varaždinu 1.50 do 2.50, Mariboru 1—2.50, Celju 2.50; Kruh: v Zagrebu beli 7.25, črni 6.25, Beogradu beli 6, črni 5, Ljubljani beli 7.50, črni 6.50, Sarajevu beli 7.50, črni 6, Novem Sadu beli 6.50, črni 6, Subotici beli 7.50, črni 6.50, Varaždinu beli 7.25, črni 6, Mariboru beli 7.50, črni 6.50, Celju beli 7.50 črni 6.50; Sladkor: v Zagrebu kocke 24.50, kristal 24, Ljubljani kocke 25, kristal 24, Sarajevu kocke 27, kristal 26, Novem Sadu kocke 26, kristal 25, Subotici kocke 28, kristal 25, Varaždinu kocke 27, kristal 26, Mariboru kocke 25.50, kristal 24, Celju kocke 27, kristal 25; Moka: v Zagrebu št. 0 7—7.50, št. 2 6.50—7.25, št. 6 6—6.50, Beogradu št. 0 8, št. 2 7.50, št. 6 7, Ljubljani št. 0 7.50 do 7.75, št. 2 7.25, št. 6 5.50, Sarajevu št. 0 7.50, št. 2 7.25, št. 6 5.50—6, Subotici št. 0 7, št. 2 6.75, št. 6 6.25, Varaždinu št. 0 7.50, št. 2 6, št. 6 5.60, Mariboru št. 0 7.75, št. 6 6, Celju št. 0 7.35—7.40, št. 2 6.90, št. 6 5.40.

III. Ljubljanski velesejm z vidika zgodovine in reklame.

Ze globoko v srednjem veku so čutili ljudje potrebo, da so se ob gotovih časih shajali v večjih krajih in mestih, ki so ležala na prometnih križiščih, da so tržili. V ozidju varnih mest so brez skrbi izložili svoje blago in oslajali po več dni, da so tržno priliko do cela izkoristili. Meščani pa so znali ceniti take prireditve, ker so jim donšale koristi in so jim bile vir bogastva in blagostanja. Sčitali in negovali so trgovino in nudili tudi pravno pomoč potom svojih meščanskih statutih.

Največji svetovni sejni za sezonsko robo so nastali tako v Leipzigu in Nižem Novgorodu.

V teku 18. stoletja pa so iz nacionalne pobude pričeli prirejati svetovne razstave v velikih mestih, kakor v Londonu 1851, Parizu, na Dunaju, v Čikagi, v Pragi, Hamburgu itd., ki so pa bile dostopne samo za bogate ljudi in so imele docela narodni značaj. Največja je bila svetovna razstava v Parizu leta 1900.

Naši moderni velesejmi pa imajo svoj izvor v posebnih gospodarskih razmerah, ki so posledica svetovne vojne. Ker smo se skušali ludi gospodarsko osamosvojiti, je lasna potreba povojnih let povzročila posebno krepko porast in razvoj domače industrije.

Vsako novo trgovsko podjetje, posebno pa mlada industrija, se mora pred vsem drugim vpeljati, njeni predmeti in izdelki morajo dobiti sloves, da more podjetje uspešno izvršiti svoj poslovni načrt. Ta namen pa ne more doseči z nekoliko potniki, ampak mora tudi seči po reklamni in to še prav zelo. Danes mora vsak industrialec računati s tem, da uporabi najmanj 5 % splošnega obračuna samo za reklamo — in sicer, naznanila itd. Mnogi, ki spoznajo vrednost reklame, porabijo zanjo ogromne vsote, ki tvorijo doslikral tretjino do četrtine obratnih stroškov.

Izdelki tuje industrije so postali pri nas znani po različnih reklamnih tablicah in naznanilih, plakatih itd. Slovenec pa je ali preskromen, ali pa se boji stroškov, ker ne pozna potrebe žive reklame. Čim več industrijskih podjetij nastaja, tem večja postaja tudi konkurenca, umevno je, potem, da mora postati tudi občutnejša reklama.

Glavno učinkovitost pa vsebuje reklama v svojem ponovnem prinašanju enega in istega predmeta in pa s svojo splošnostjo. Kdor postavi pred reklamno desko ali kioskom, da opazuje in bere reklamna naznanila, ni zapadel sam za svojo osebo reklami, ampak je s tem, da je ostal pred plakatom izvalil tudi druge mimo idóce, vzbudil njihovo zanimanje za oglašeni predmet ter s tem podkrepil reklamo.

Molk je najboljše nasprotnik reklame — živa reklama pa rabi mnogo, prav mnogo spoznanja, govorenje o predmetu, mnogo krilike. Čim več, tem bolje.

Kdor torej razstavi na III. ljubljanskem velesejmu svoje industrijske izdelke in izžne predmete, temu se nudi najboljša in najbolj živa reklama, ki žanje deloma že tudi trenuten uspeh, nekako pa odpre zainteresent široko polje spoznanja. Velesejmi je poleg reklamnega značaja pa tudi poučna institucija, kjer se odkrijejo poleg splošne slike naše celotne industrije tudi posebnosti različnih konkurenec. Radi tega podaja tudi smernice za nadaljni razvoj naše industrije, kar je posebno velikega pomena, ker je nesmiselno brez potrebe ustvarjati konkurenčna podjetja posebno v času, ko imamo še priložnosti dovolj, razviti se v strokah, ki niso še v naši industriji zastopane in zato brez konkurenca. Naša industrija še daleč ne zadostuje naši potrebi v državi, vendar ima še veliko priliko razvoja in je še mnogim dana možnost, da se v industriji udeležujejo.

Razvoj in močni napredek naše industrije je pokazal že II. velesejem. Posamezne tvrdke, zlasti mlajše, so nastopile na prvem velesejmu v skromnosti, a so na drugem že zadobile značaj vpeljane in močne industrije. Napredek, ki se kaže na razstavnem prostoru pri posameznih tvrdkah, bode brez dvoma za ne velikega trgovskega pomena.

Vodilni smernici napredka in razvoja odgovarjajo tudi razne atrakcije letišnjega velesejma.

Mariborska tvrdka Džamonija bo n. pr. zgradila obsežen cvetličnjak, moderno opremljen z raznim eksotičnim rastlinstvom. Dekorirala bode tudi dom v obliki parka. Zagrebška tvrdka Ferencial zgradi poljsko električno železnico. Videla se bode poleg tega tudi žična železnica.

Tvrdka Štebi & Tuječ si napravi lastno električno centralo in izvrši po sejniški električne ure s signalnimi zvoncei.

Vsestransko od vodstva pripravljen, od razstavljalcev po svoji vrednosti pojmovan in od interesentov upoštevan, sme tudi III. ljubljanski velesejem s smelo golovostjo računati na popoln uspeh. —

Litografična barva THE REX CO., LJUBLJANA.

Denarstvo.

Izdajanje pooblaščenj za nakup deviz za potovanja v svrhu posejanja inozemskih tržišč. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno, da jo je gospod finančni minister pooblastil, da sme izdajati trgovcem in obrtnikom pooblaščenja za nakup deviz za potovanja v svrhu posejanja inozemskih tržišč do najvišjega iznosa 10.000 francoskih frankov na podlagi prošnji, ki morajo biti potrjene od pristojnih trgovskih in obrtniških zbornic. — Prošnje, ki morajo biti naslovljene na delegacijo in kolkovane s 3 dinarji (za rešitev je prošnji priložiti kolek za 10 Din), je vlagati pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani. Priložiti jim je potrdilo pristojnega davčnega urada, da so vsi dospeli davki plačani. Upoštevale se bodo samo prošnje trgovcev in obrtnikov, ki so naši državljani in pa ki rabijo devize izključno za potrebe potovanja v inozemstvo.

Izmenjava 10 dinarskih bankovcev. Ministrstvo financ je sklenilo, da se vzamejo iz prometa novčani po 10 dinarjev državne izdaje iz leta 1919. To se izvrši v teku 10 mesecev. Iz prometa vzete novčani se bodo nadomestile z novimi novčanicami Narodne banke. Skrajni rok za to zamenjavo traja do 10. junija 1924. Zanimivo je, da se bodo sedaj vzete iz prometa vse novčani državne emisije iz leta 1919. Če prej se je to zgodilo z novčanicami po 20 in 50 dinarjev. Vse te novčani so slabo izdelane in se dajo lahko ponarejati. Novčani, ki se imajo sedaj vzeti iz prometa, imajo na prvi strani sliko kovača in podpis takratnega ministra financ g. dr. Momčila Ninčiča.

Promet.

Prometne izpremembe. Ravnateljstvo južne železnice razglasa: Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrsne splošne robe v vozovnih nakladah za inozemstvo v prehodu preko Jesenic iz vseh postaj v Sloveniji je pričnši od 13. avgusta do nadaljnjega ukinjeno. Do vključno 12. avgusta sprejete pošiljke se iztečejo.

Povišanje železniške tarife. Ministrstvo saobračaja povišuje izza dne 15. septembra vse tarife sledeče: I. polniške tarife: a) brzovlaki. Nova enotna cena za osebo in kilometer: I. razred 120 par, II. razred 90 par, III. razred 60 par; b) polniški in mešani vlaki. Od osebe in kilometer: I. razred 90 par, II. razred 60 par, III. razred 30 par; c) priljaga. Enotna cena za 10 kg in kilometer na brzovlakih 7 1/2 para in na polniških in mešanih vlakih 4 1/2 para; d) psi. Enotna cena za komad in kilometer: 18 para; e) ekspresno blago. Dosedanje postavke se povišajo od 9 na 14 para za 10 kg in kilometer. — II. Tovarna tarifa. a) brzovozno blago: Sedaj veljavne postavke se povišajo za 100%. b) ostalo prevozno blago. — razred I. obsežnejše blago in blago po izjemni tarifi br. III. a in v. Sedanje prevozne postavke se povišajo za 100%. 2. — razred II.: Prevozne postavke se povišajo za 50%. 3. — razred a, c. spec. tarife br. 1. in izjemne tarife br. IV.: Sedanje prevozne postavke se povišajo za 30%. 4. Razred IV. in izjemna tarifa br. 1: Sedanje prevozne postavke se povišajo za 20%. — Neizpremenjene ostanejo postavke specialne tarife br. 3. in izjemne tarife br. 11. Državna taksa po 15% oziroma 10% se bo zaračunavala poleg železniške prevoznice.

Za revizijo poštno-paketnih pristojbin. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je naslovila na ministrstvo poštni in telegrafski vlogi, v katerih opozarja ministrstvo, da je sedanja razvrstitev pristojbin za pošne pakele za trgovski promet zelo neugodna, ker se težna pristojbina deferencira samo od 5 do 5 kg in se glede razdalje, na katero je treba odprijeti poštni paket, ne dela

nobene razlike. Posebno neugodno upliva na promet to, da je osnovna pristojbina določena za pošiljke do 5 kg, naslednja pristojbina za pošiljke nad 5 do 10 kg. Pri tem ni dovoljena nikakoli toleranca tare. Posledica teh visokih pristojbin je bila ta, da se je na manjše razdalje zelo povečal in razvil osebni promet in da stranke, namesto da bi plačale poštno visoke pristojbine za male pošiljke, imale še pri tem zelo občutne izdatke za ambalažo in za druge pristojbine, raje osebno opravijo svoje posle ter vzamejo pošiljke, ki bi drugače bile lahko odpremljene po pošti, kol ročno priljago s seboj. Vse to gre na škodo dohodkov poštnega erarja in le povečuje pasivnost poštnega prometa. Zato predlaga zbornica ministrstvu, da se podvrže poštno-paketne pristojbine reviziji v sporazumu s predstavitelji gospodarskih krogov in sicer naj bi se upoštevala razdalja, na katero se odpremlja poštna pošiljatev, kakor tudi teža. Glede razdalje naj bi se vpeljali za celo državo 2 ali 3 pasovi in sicer naj bi prvi obsegal ožje okrožje do kakih 100 km, drugi do 400 in tretji pa razdalje preko 400 km. — Glede teže je treba vpeljati posebno znižano pristojbino za pošiljke do vključno 1 kg. Ako se za pošiljke nad 1 kg do vključno 5 kg pridržijo sedanja pristojbina za 5 kg, naj bi se dovolilo na račun tare 5 do 10 odstotno toleranco, ker je v trgovskem prometu, posebno pri detajlskih, kakor tudi pri privatnih strankah v navadi, da se naroča po 5 ali po 10 kg neto posameznega blaga ter mora stranka po sedanjih predpisih za presežek tare plačati že pristojbino za naslednji težinski razred, kar je zelo neupravičeno in v kvar trgovskemu prometu. Zato prosi zbornica v svoji ulogi, da blagovoli ministrstvo revidirati pristojbenik za poštno-paketni promet v zmislu gornjih predlogov, ker je na stičen način reguliran poštno-paketni promet tudi drugih inozemskih držav, na primer na Čehoslovaškem, in bo revizija brezdvomno ugodno vplivala na razvoj poštno-paketnega prometa.

Vozne cene na vlakih bodo izredno znižane o priliki otvoritve VI. vzorčnega velesejma v Pragi. To priliko lahko uporabijo naši trgovci, da si nabavijo solidno češko blago s prve roke, vsled česar niso prikrajšani na dobičku ampak ravno nasprotno, oni del, ki drugače odpade na posredovalce, ostane njim. Pojasnila daje brezplačno Čehoslovaški konzulat, Ljubljana, Breg 3 in Aloma Company, d. z. o. z. v Ljubljani, Kongresni trg 3.

Trgovina.

»Kupujmo pri naših zadrugah«. Od trgovca z dežele smo prejeli dopis, v katerem opravičeno žigosa pisanje nekoga ljubljanskega tednika, ki prinaša pod naslovom »Kupujmo pri naših zadrugah« članek, ki je daleč prekoračil meje stvarnosti. Naš list je že opetovano pojasnil svoje stališče napram združništvu, kar je tudi pisu inkriminiranega članka dobro znano. Danes bi mu samo še enkrat svetovali, naj se v legitimno trgovstvo nikar ne zadira. Nadzoroval bi naj »mere in vage« raje pri zadrugah, katerih odjemalci so znano najbolj lepeni. Tudi kar se liče kvallite, je njegova reklama za zadrugo jalova, vsaj vsakdo ve, da je legitimni trgovec z bog prosle konkurence primoran nuditi najboljše in najcenejše blago. Vse naše trgovce pa resno pozivamo, da vsak list, v katerem se napada naše legitimno trgovstvo, zavrnejo, tudi ako se jim dostavlja brezplačno.

Razstava ječmena za pivovarne. Borza v Bratislavi priredi na poljedelski razstavi, ki se bo vršila ob priliki donavskega sejma v Bratislavi od 23. do 27. avgusta t. l., poseben oddelek, kjer bo razstavljen ječmen za pivovarne. — Podrobne informacije o razstavi daje Borza v Bratislavi.

Obrt.

Obrtni shod v Ljubljani. O priliki III. velikega sejma se bo vršil v Ljubljani dne 8. septembra ob 10. dopoldne v dvorani Kazine obrtniški shod. Shod, ki ga sklicuje »Deželna zveza obrtnih zadrug«, bo obravnaval stanovska, vse obrtniške zadevajoča vprašanja, tako: vprašanje o izenačenju davkov, vprašanje prenosne zakona o zavarovanju delavcev, o prisilnem zavarovanju obr-

nikov in njih rodbinskih članov zoper bolezen in za starost in vprašanje o uvedbi obligatorne mojstrske preizkušnje. Podrobnosti o tem shodu, ki bo splošen shod vsega slovenskega obrtništva, bomo še poročali.

Opozorjamo cenjene čitatelje na današnji oglas Produktivne zadruge kleparjev, kolarjev itd. Tvrdka se je v svojih novih prostorih zelo povečala ter je tudi tehnično moderno izpopolnila svoj obrat tako, da danes lahko z vsako inozemsko tvrdko konkurira. — Podjetje uživa dober sloves posebno glede svojih bakrenih izdelkov. Upoštevanja vredna je tudi hitra in točna posrežba.

Carina.

Znižanje izvoznih carin. Vlada je pooblastila finančno-ekonomski odbor, da razmotriva vprašanje znižanja izvoznih carin, ker je želez tega leta prav obilna.

Hmelj.

Zateški hmeljski trg. (10. t. m.) Živahno povpraševanje. Cene krepke. Ponudba blaga pa je slaba. Trgovci ponujajo 2200 do 2300 Kč za 50 kg, toda producenti s temi cenami niso zadovoljni.

Letina in konsum hmelja. Tvrdka Connick von Noyen v Alostu v Belgiji piše, da znese svetovni konsum 1.000.000 stotlov po 50 kg hmelja, svetovna letina bo pa dala le 580.000 stotlov — torej okroglo 400.000 stotlov po 50 kg premalo.

Razno.

Nova dragocena kovina. V Papuaniji na Britanski Novi Gvineji so našli pri iskanju zlata osmiridij, ki je osmerikal dragocenejši nego zlato. Doslej uporabljajo osmiridij le v najmanjših količinah za konice polnjivih peres in za natančnejše delce pri strojih. Dva in pol funta te kovine je doseglo zadnjič na Angleškem ceno 1200 funtov šterlingov. V Papuaniji so odkrili osmiridij pri iskanju zlata. Izpiralci zlata so našli neko modrosivo snov, katere pa niso poznali in so jo kot ničvredno metali proč. Eden izmed izpiralcev pa je le vzel kosce s seboj v tabor in ga tam pokazal inženirju. Ta je dragoceno kovino takoj spoznal in vprašal, kje so jo dobili. Povedali so mu, da pri izpiranju zlata, a da so najdene množine vrgli proč. Inženir je takoj poslal ljudi nazaj, a v tem so tropični naliivi strugo napolnili in odnesli drobce osmidrija. Našli so le še nekaj malega dragocene kovine. Sedaj bodo v Papuaniji v prvi vrsti iskali osmiridij.

Mednarodni vzorčni sejem v Pragi. Uprava praškega velesejma, ki bo priredila letos mednarodni vzorčni sejem od 2. do 9. septembra, je pooblastila našo trgovsko agencijo v Pragi, da kot poloficijalna institucija organizira obisk sejma s strani naših gospodarskih krogov. Naslov agencije, ki daje vse podrobne informacije o tej prireditvi, je: Obchoni Agence Srpu, Chorvatu a Slovincu, Praha I., Staromeštaka Radnice.

Trgovinska pogodba med Ameriko in Turčijo. Dne 6. t. m. je bila v Ovchiju v Svisi podpisana trgovinska pogodba med Turčijo in Ameriko. V pogodbi so se določila načela za normalne odnose med obema državama.

Koliko je plačala letos Nemčija na račun vojne odškodnine? Finančni minister Hermes je poročal v državnem zboru, da je Nemčija dobavila državam, ki se niso udeležile zasedbe Porurja, od 1. januarja do 31. julija 1923. za 270 milijonov zlatih mark raznega blaga. Med temi dobavami so v prvi vrsti pošiljale premoaga in koks v Italijo, dalje živila, trgovske ladje, gradbeni material in stroški za vzdrževanje zasebnih čet v smislu mirovne pogodbe in stroški za medzavezniško komisijo.

Povišanje glavnice sladkorne tvornice v Cupriji. Srbsko-češka izvorna sladkorna v Cupriji je povišala glavnico od 6 milijonov v zlatu na 20 milijonov.

Odpust tujih delavcev. Ministrstvo za trgovino in industrijo dne 8. t. m. s posebnim dopisom zahtevalo od državnih industrijskih podjetij, da odpuste one uradnike in strokovne delavce, ki

so tuji državljani, da morejo na njihovo mesto priti naši ljudje. Samo oni tuji državljani, ki se ne bi mogli nadomestiti z našimi državljani, bodo tudi še naprej ostali v teh podjetjih.

Most na prekmurski železnici. Za zgradbo mosta cementne konstrukcije na železniški progi med Mursko Soboto in Ormožem je dovoljen kredit šest in pol milijona dinarjev. Gradba mosta je poverjena neki slovenski tvrdki.

Izredni občni zbor delničarjev lokalne železnice Kranj-Tržič se vrši v ponedeljek, dne 20. avgusta ob 10. uri dopoldne v Ljubljani, Knafljeva ulica 9, prillitje, desno. Dnevni red: Izprememba pravil.

Izredni občni zbor delničarjev lokalne železnice Ljubljana-Vrhnika se vrši v ponedeljek, 20. avgusta ob 11. uri dopoldne v Ljubljani, Knafljeva ulica 9, prillitje, desno. Dnevni red izrednega občnega zbora je izprememba pravil.

Konference paritetne komisije ukinjene. Po poročilu iz Rima so seje paritetne komisije začasno odložene. Jugoslovenska delegacija je zaprosila beografsko vlado za nova navodila.

Trgovci, zahtevajmo Trgovski List po gosfilnah in kavarnah. Obiskovalci Maribora se pri nas priložujejo, da niso

našli našega lista v takih velikih lokalitah, kjer največ obedujejo trgovci in industriji iz vnanjih krajev. To velja zlasti za Veliko kavarno in hotel pri »Zamorcu«. Tega omalovaževanja smo si krivi sami. Parkrat odločno zahtevati, da se list naroči, ako ne, se taki lokali, ki nas ne marajo, enostavno bojkotirajo od naše strani.

Ali je to potrebno? Naši trgovci običajno naročajo svoje blago v sosednjih državah v mnenju, da ga tam dobijo ceneje. To pa ni res! Nem. Avstrija nam nudi blago, ki je po večini češkega izvora ter na ta način opravlja službo posrednika med našo in češko trgovino. To posredovanje je pa nepotrebno, ker si naši trgovci lahko blago dobavijo sami direktno, vsled česar dosežejo tudi ugodnejše cene. Najugodnejša prilika za to se nudi ob priliki VI. Prškega vzorčnega velesejma, ki se vrši od 2. do 9. septembra t. l.

Industrijska razstava v Novem Sadu. Dne 12. t. m. ob 10. uri dopoldne je bila na slovesen način otvorjena industrijska razstava. Največji kompleks zavzemajo poljedelski stroji. Predsednik odbora Milosavljević je s kratkim otvoritvenim govorom pozdravil zastopnike oblasti in ministra trgovine. Dr. Kojić ko

minister trgovine in industrije je med drugim v svojem govoru omenil, da smatra za svojo prvo dolžnost, da kot minister skrbi za procvit in napredek naše trgovine in industrije.

Reško vprašanje. »Politika« poroča iz Rima: »Corriere d'Italia« prinaša zanimivo informacijo glede reškega vprašanja in sicer med ostalim tudi to, da se bo na osnovi maskirane aneksije Reke priznala suverenost kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev nad Barošem. Četudi je rešitev reškega vprašanja v zadnjem času napredovala, se vendar ne more reči, da se isla nahaja v definitivni fazi. Diskuzija o tem vprašanju se drži v največji tajnosti, tako v Beogradu, kakor tudi v Rimu. Kljub temu pa se lahko reče, da so se pogajanja ugodno razvijala. Četudi se vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev kaže pripravljena, da omogoči sporazum, vendar bo omahovala pod pritiskom notranjih političnih razmer, da se ogne koraku, ki bi povzročil prelom z italijansko delegacijo.

Tržna poročila.

Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem dne 10. avgusta 1923 se je

pripravljalo 153 svinj. Cene v kronah: Mladi prašiči, 5-6 tednov stari, komad 800-1000; 7-9 tednov stari 1200-2200; 3-4 mesece stari 2300-3000; 5-7 mesecev stari 4700-5200; 8-10 mesecev stari 5600-5800; 1 leto stari 6800-8000. 1 kg žive teže 90-100 kron. 1 kg mrive teže 110-120 kron. V primeru s cenami zadnjega sejma se opaža tendenca padanja cen, zlasti pri mladi živini. Na kupčijo je zelo uplivala nenavadna vročina, vsled česar so tudi cene padle.

Žitni trg. Na novosadski produktivni borzi nolitirajo žitu sledeče cene: pšenica 347.50 Din, ječmen 275 Din, oves 275 Din, koruza 270-275 Din, fižol 450 Din, pšenična moka št. 00 587.50 Din, št. 0 575 Din, št. 2 537.50 Din, št. 6 425 do 437.50 Din, mekinje 145 Din. Tendence slaba.

Cene kolonijalnemu blagu na zagreškem trgu so bile sledeče: Kava: Rio 7 35 Din, Rio 6 35.50 Din, Rio 5 36 Din, Rio 4 38 Din, Rio 3 39 Din, Santos 43 Din; sladkor: kocke 23 Din, kristal 22 Din; riž: Karolina 11.25 Din, italijanski glase 10.75 Din, Burme 7.75 Din, Brack 7 Din; Soje olje v sodčkih 28.50 Din, v zabojih 20 kg.

VI. VZORČNI VELESEMENJ V PRAGI

Trgovci, posetite!

od 2. do 9. septembra 1923

Trgovci, posetite!

Znižana vožnja po jugoslovanskih in čehoslovanskih železnica. Znižana pristojbina za vizum. Direktni posebni vlaki med Prago in Ljubljano.

Pojasnila daje:

Pojasnila daje:

Čehoslovanski konzulat, Ljubljana, Breg št. 8.

Aloma Company d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Bilance

in letni računi za vse vrste industrijskih podjetij, trgovine in denarne zavode se v najkrajšem času in po ceni sestavljajo. Naslov pove upravo »Trgovskega lista«.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Leop. TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
Naprava kompletnih elektraren.
Zaloga raznih strojev, svetilnih žarnic in inštalacijskega materiala.

Trgovskega pomočnika

mešane stroke, dobrega manufakturnista ter zanesljivo moč

se išče

pri tvrdki Pavel Minařík
trgovina z mešanim blagom
Vuhred ob Dravi

Koledarje
Cenike
Okrožnice

Tiskarna »Merkur«
!! v Ljubljani !!

Veletgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, knjigarna, umetnine in muzikalije

Goričar & Leskovšek
Celje

je najugodnejši vir nakupa za trgovce.

J. BALOH

galanterija, drobnarije, papir, pletarski izdelki

Na debelo in drobno
MARIBOR, Grajski trg 3

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gospodetska c. 2.

Ceniki zastoj in franko. Začasno znižane cene iz prvih tovarov: Dürkopp, Styria, Waffelrad.

Kolesa

NAJSTAREJŠA ŠPEDIJSKA TVRDKA V SLOVENIJI

R. RANZINGER

LJUBLJANA špedicijska pisarna JESENICE

Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zaccarinjenje. — Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi kabinami za pohištvo

Brzjavaj: Ranzinger. Interurban telefon št. 60

**Odpadki
usnja
gumija
starih kovin**

(železa, bakra i. t. d.)

se kupijo celi vagoni za eksport

Oferte v dolarjih pod št. 55 na upravo Trg. lista

Veletgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špeterijsko blago

raznovrstno žganje,
moko
in deželne pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezanine, svilo, tehnične decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Vse vrste kleparska, kotlarska in vodovodno-inštalacijska dela izvršuje
najhitreje in solidno

PROD. ZADRUGA KLEPARJEV, KOTLARJEV

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 18.